

EDITORIÁL

Vážené čitateľky a vážení čitatelia,

s úvodným krokom do nového kalendárneho roka by som rada venovala pár myšlienok knižnici, ktorá je neodmysliteľnou súčasťou našej akademickej komunity. Univerzitná knižnica nie je len priestor, kde sa ukrývajú tisíce strán kníh plných informácií, ale predstavuje srdce našej vzdelávacej a výskumnej inštitúcie, Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici.

Okrem prípravy študentstva na profesijnú dráhu sú vedecký výskum, publikovanie a vzdelávanie sa v oblasti nových trendov piliere, na ktorých stojí každá univerzita. Univerzitná knižnica je srdce univerzity, kde sa tieto piliere spájajú a tvoria základ pre rast poznania a zmeny. Dnes, keď sa informácie (re)produkovujú rýchlejšie než kedykoľvek predtým, stojí pred novou výzvou, aký postoj k tomu zaujať. Knižnica je tiež miesto, kde sa rodia inovácie, kde sa odborníci, študenti, ako aj široká verejnosť stretávajú s novými perspektívami, a kde sa naplňa poslanie šírenia nových poznatkov a informácií. Pre študentov je knižnica brána do sveta vedomostí. Tu začínajú cestu objavovania, nachádzajú inšpiratívne myšlienky pre svoje projekty a učia sa kritickému myslieniu. Naša knižnica im ponúka príležitosť rozvíjať svoje zručnosti a prispievať k vlastnému osobnostnému i akademickému rastu.

Na druhej strane vieme, že je aj nevyčerpatel'ný zdroj inšpirácie pre tvorivých zamestnancov a zamestnankyne univerzity. Uvedené je reflektované aj v aktuálnom čísle časopisu Bibliotheca Universitatis, ktoré je plné pestrých tém a novínok zo sveta vedy, výskumu a vzdelávania, čo preukazuje rôznorodosť a dynamiku nášho akademického prostredia. Rozhovor s RNDr. Miroslavom Hužvárom, PhD., prináša zaujímavý pohľad do sveta vedeckého pracovníka a vysokoškolského učiteľa a spomienka na banskobystrického básnika a spisovateľa Mikuláša Kováča nás na okamih „unesie“ do sveta kultúry.

Univerzitná knižnica neustále reaguje na nové požiadavky a trendy v oblasti publikovania. Dôkazom toho sú články, ktoré pomáhajú rozširovať poznatky o dôležitosti dátových časopisov v súčasnom výskume a o ich úlohe pri šírení a zdieľaní výskumných údajov. Zámerom príspevku o nových indexoch na platforme Web of Science je podporiť výskumníčky a výskumníkov pri hľadaní relevantných zdrojov. Nové číslo ponúka aj odpovede na otázky, prečo vedecké články so statusom *Early Access* nemôžu byť evidované v knižnici. Prináša aktuálne informácie o zvyšovaní spravodlivejšieho prístupu k vedeckým publikáciám a ich lepšej dostupnosti pre akademickú

komunitu prostredníctvom transformačnej zmluvy s vydavateľstvom vedeckej literatúry Elsevier.

Rozširovanie ponuky vzdelávacích podujatí knižnice vychádza zo zmien v publikačnom a vedeckom prostredí, ale aj z požiadaviek a potrieb tvorivých zamestnancov a zamestnankyň. A tak aj v tomto čísle ponúka praktické rady pre používateľov, kde sú dostupné zoznamy dôveryhodných časopisov vhodných na publikovanie, či ako správne pripraviť podklady na nahlasovanie hlasov do knižnice a ako zefektívniť tento proces.

Univerzitná knižnica kontinuálne zvyšuje kvalitu poskytovania služieb aj v oblasti otvoreného prístupu, pričom tieto záväzky vychádzajú z Akčného plánu pre otvorenú vedu na roky 2023 – 2024, ktorý na stránkach časopisu dostal rozsiahly priestor.

Vďaka tomu sa nové číslo (ako aj tie predchádzajúce) stáva odrazovým mostom medzi minulosťou, súčasnosťou a budúcnosťou nášho vedeckého poznania.

A tak vám, všetkým čitateľkám a čitateľom, prajem, nech je tento rok plný nových myšlienok, objavov a úspechov. Nech nám knižnica slúži ako inšpiratívny priestor plný múdrosti, podnetov a nových pohľadov na svet. Myslím, že knižnica je pripravená byť dobrý sprievodca na tejto ceste (nielen) vedeckého objavovania.

Zamestnankyniam a zamestnancom univerzitetnej knižnice ďakujeme za ich oddanosť a neúnavnú prácu, kde ich vášeň pre službu, pomoc a podporu robí našu knižnicu „srdcom poznávania a rozvoja“. V novom roku vám želim veľa radosti, zdravia a osobného rastu. Nech každý deň prináša nové príležitosti na dosiahnutie vašich cieľov a naplnenie vášho potenciálu!

doc. PaedDr. Lada Kaliská, PhD.
prodekanka pre vedu, výskum a umenie Pedagogickej fakulty UMB